

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรายงานครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
2. การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2524
3. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
4. แผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
5. ความสำเร็จของโรงเรียนในฝัน
6. แผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนเชิงกลมวิทยา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับต่างๆ ยังมีความหลากหลายทั้งมาตรฐาน และคุณภาพโรงเรียนที่มีคุณภาพสูงมักจะอยู่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร และในเขตอำเภอเมืองซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัด ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกลมักจะขาดแคลนในทุก ๆ ด้าน ทำให้ไม่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานได้ เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมดีที่อยู่ในเมืองมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนดี มีคุณภาพมากกว่าผู้ที่มาจากครอบครัวยากจนและอาศัยในต่างจังหวัดหรือชนบท

จากสภาพดังกล่าวก่อให้เกิดช่องว่างทางสังคมและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ตามนโยบายและเจตนารมณ์ของรัฐบาล

เพื่อจัดปัญหาดังกล่าว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการขจัดช่องว่างทางสังคมตามที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ไปแล้วนั้น มีสาระสำคัญของนโยบายด้านการศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ : 2546)

1. การปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจ ฐานความรู้ (Knowledge-based Economy)

2. ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกรวมได้ตลอดชีวิต

3. มีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงาน และสร้างรายได้ เป็นการศึกษาเพื่อสร้างชาติ

สร้างคน และสร้างงาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาของชาติเป็นไปตามเจตนารมณ์และนโยบายดังกล่าว รัฐบาล
ยังได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไว้อีกหลายประการ โดยเฉพาะ

1. เร่งจัดให้มีระบบและโครงสร้างการศึกษาที่ดี คุณภาพเป็นประโยชน์ต่อ
ประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง
2. เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการ
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและ
กระจายโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม
5. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยตนเองและตลอดชีวิต
เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
6. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย ใฝ่เรียน และทำงาน
เป็น

1. มติคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบในหลักการโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
(Lab School) เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546 และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนิน
โครงการพัฒนาแนวคิดและหลักการ โดยมีความเชื่อว่าการศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคล
ที่มีคุณภาพ สามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมลงได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวไทย
สามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจน ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นที่สำคัญของรัฐบาล ดังนั้น โครงการ
หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน จึงเป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฝันของคนใน
สังคมที่ต้องการให้เด็กและเยาวชนได้เข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และในขณะเดียวกันโครงการ
นี้ ก็จะช่วยทำให้ความฝันของคนในสังคมเป็นจริงได้ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการในแต่ละอำเภอ ควรเป็นไปตาม
เจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่

1.2 การพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนในฝันในด้านต่าง ๆ นอกจากใช้งบประมาณ
แผ่นดินแล้วควรประสานกับภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพเพื่อเป็นเจ้าภาพหลักที่จะให้การ
สนับสนุนโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง โดยให้ประสานกับกระทรวงการคลัง
เพื่อหามาตรการทางภาษีที่เหมาะสม และสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุน
การดำเนินการของโรงเรียนในโครงการนี้ต่อไป

1.3 ควรระดมความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาและสถาบันราชภัฏในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มพูนทักษะการปฏิบัติจริงแก่นักศึกษาศึกษาเสมือนเป็นโรงเรียนสาธิตของสถาบันนั้น ๆ

2. แนวคิดโครงการ

พื้นฐานแนวคิดโครงการหลอมรวมจากความฝันอันสูงสุดของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนในท้องถิ่นที่ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

2.1 การกระจายโอกาสทางการศึกษา แก่เด็กและเยาวชนไทยให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำ เป็นที่ยอมรับและศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อลดช่องว่างและความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนี้

ระยะแรก เริ่มจากการพัฒนาโรงเรียนในระดับอำเภอทุกอำเภอ

ระยะที่สอง พัฒนาไปสู่ระดับตำบล

ระยะที่สาม ขยายเครือข่ายครอบคลุมไปทุกหมู่บ้าน

2.2 จัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนบนพื้นฐานความเป็นไทยและความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้นแบบและพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนอื่น

2.3 การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอ เป็นระบบเครือข่ายและเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในอนาคต

2.4 การพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ให้เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออก สามารถก้าวเข้าสู่เวทีการแข่งขันได้ในระดับสากล

2.5 การบริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้มีจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรมืออาชีพอย่างเพียงพอ มีอิสระในการทำงานอย่างคล่องตัว มีการพัฒนาด้านกายภาพอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.6 การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและเป็นโรงเรียนสาธิตการฝึกอบรมครูจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่

2.7 การวัดประเมินผล เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาตนเองภายในโรงเรียน และการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติโดยการประเมินจากองค์กรทั้งภายในและภายนอก

3. ผลการดำเนินงาน

กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันจากทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันเป็นโครงการที่ให้โอกาส ให้ความเสมอภาคและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและชื่นชมผลงานร่วมกันของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และโรงเรียนให้สมบูรณ์แบบกลายเป็นฝันที่เป็นจริงของทุกคน ในยุคปฏิรูปการศึกษาให้เกิดขึ้นพร้อมกัน ในวันที่ 1 ตุลาคม 2546 นี้ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตรงตามเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1 การคัดเลือกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา ได้ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน เพื่อให้แต่ละอำเภอใช้เป็นแนวทางการคัดเลือกโรงเรียน ขนาดกลางที่มีความพร้อมทางด้านสาธารณูปโภค ทำเลที่ตั้งเหมาะสม ผู้บริหารและครูมีศักยภาพเพียงพอ และที่สำคัญที่สุดคือได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในท้องถิ่นโดยจะประเมินสภาพจริงของแต่ละโรงเรียนก่อนการพัฒนา จำนวนรวมทั้งสิ้น 921 โรงเรียนใน 795 อำเภอ 81 กิ่งอำเภอ และ 45 เขตในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกได้ดังนี้

3.1.1 ร้อยละ 28 เป็น โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ที่เปิดสอน 2-3 ระดับการศึกษา

3.1.2 ร้อยละ 72 เป็น โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา (สศ.) ใน 81 กิ่งอำเภอ เลือกโรงเรียนประถมศึกษาและขอให้เลือกโรงเรียนขยายโอกาสก่อน

3.2 การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้รับผิดชอบ คือ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ สถาบันราชมนฑล และโรงเรียนเอกชนที่ได้มาตรฐานในแต่ละพื้นที่ เป็นพี่เลี้ยงในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 ผู้รับการพัฒนา ได้แก่ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 25,000 คน จาก 921 โรงเรียน โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

3.2.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการกำหนดนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารองค์กรทั้งระบบ และการบริหารในรูปแบบของคณาบุคคลที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3.2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาให้เป็นบุคลากรมืออาชีพ มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีรูปแบบการบริหารทางวิชาการเป็นหลัก มีความรู้และความเข้าใจ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความรู้ทางด้าน ICT สามารถบริหารจัดการได้ตามสถานการณ์และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่ประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา

3.2.2.3 ครูผู้สอน ดำเนินการพัฒนาให้เป็นบุคลากรมืออาชีพที่มี ประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นไปตาม แนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมีความรู้ในเรื่อง ICT เป็นอย่างดี

3.2.3 แนวทางการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาศักยภาพการเป็นที่เลี้ยงให้การสนับสนุนที่เข้มแข็ง การประเมินผลยกย่อง เชิดชูเกียรติ

3.3 การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

3.3.1 มีมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งสู่ความเป็นเลิศตาม ศักยภาพ ผู้เรียน

3.3.2 การนำระบบ ICT มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียน เป็นสำคัญ

3.3.3 การใช้ e- Learning คือ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล การแข่งดี (bench marking) และการวัดประเมินผล

3.3.4 มีกระบวนการจัดทำหลักสูตรและบริหารหลักสูตร โดยอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

3.4 การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ICT) ประกอบด้วย

3.4.1 ระบบส่วนกลาง ทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและส่วนให้บริการ ติดตามงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.4.2 การใช้ Software กลางร่วมกันกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ICT) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4.3 การจัดทำระบบการทดสอบ ระบบ e – Collaboration , ระบบ e- Learningระบบ e-book ระบบบริหารเนื้อหา ระบบ digital / e-Library และระบบ Management Report

3.4.4 ระบบเครือข่ายเชื่อมต่อ Internet แบบ leased line ให้กับโรงเรียน 20,000 โรงเรียน

3.5 โครงสร้างและการบริหารโรงเรียน

3.5.1 ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการแบบ School-based Management และการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

3.5.2 ระดมทรัพยากรโดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในท้องถิ่น

3.5.3 ปรับเปลี่ยนระบบการดำเนินงานให้เกิดความคล่องตัวเพื่อเตรียมเป็นองค์กรแบบนิติบุคคล

3.5.4 จัดระบบ e – Procurement/e-Bidding ให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปใช้ในการบริหารจัดการ

3.6 การกำกับ ติดตามและประเมินผลโครงการ ประกอบด้วย

3.6.1 การประเมินตนเอง เป็นการประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อแสวงหาจุดพัฒนาตนเอง แต่ละโรงเรียนและรายงานผลในแต่ละไตรมาส (Quarterly Report)

3.6.2 การประเมินคุณภาพสถานศึกษาใช้ตัวชี้วัดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

3.6.3 การทดสอบผู้เรียน โดยสถาบันเขตพื้นที่การศึกษาและสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ

3.6.4 การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบจากนักวิชาการหรือหน่วยงานอิสระ

3.7 การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย

3.7.1 การจัดประชุมสัมมนาตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่นให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3.7.2 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนทุกแขนง รวมทั้งเว็บไซต์ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.7.3 การจัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ CD ส่งไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

3.8 การสนับสนุนโครงการ ประกอบด้วย

3.8.1 การกำหนดมาตรการจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่

3.8.2 การขอการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ NGO รวมทั้งชุมชนทั้งในท้องถิ่น ในประเทศและต่างประเทศ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เด็กและเยาวชนไทยมีโอกาสได้รับการศึกษาในโรงเรียนที่มีคุณภาพ ส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ รักการอ่าน เรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สามารถพัฒนาให้พึ่งตนเองได้ เติบโตด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง รักษาและวัฒนธรรมไทย เป็นคนคุณภาพของประเทศในอนาคตต่อไป

4.2 มีโรงเรียนที่มีคุณภาพ มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น ของสังคม พร้อมทั้งได้มาตรฐานและมีความเท่าเทียมกันกระจายอยู่ทุกอำเภอทั่วประเทศไทย

การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

วิสัยทัศน์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีระบบการจัดการที่ดีจากภายนอกมาช่วย การเรียนรู้จะต้องมุ่งเน้นทั้งองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ดังนี้

องค์ประกอบภายใน การเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามมาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ระบุไว้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถค้นพบความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมส่วนรวมได้

ส่วนองค์ประกอบภายนอก ของการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้การปฏิรูปการเรียนรู้เคลื่อนไหวได้เร็วและมีประสิทธิภาพ ปัจจัยแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีวิสัยทัศน์ มีจิตสำนึก มุ่งมั่น กระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้สอนมีเสรีภาพในการคิด ปฏิบัติ และจัดการเรียนรู้ให้ได้ผลตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยที่ 2 คือ ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนรู้ มีความคิดและมีจิตใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียน เข้าใจหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ ปรับปรุงคุณภาพการเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพสิทธิหน้าที่ของผู้เรียน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัจจัยที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน สนับสนุน มุ่งปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ศักยภาพของชุมชน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษาช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องรวมทั้งการสร้างวัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้แก่ปวงชนให้การศึกษากลับมกลืนไปกับการดำรงชีวิต เพื่อปฏิรูปเจตคติของชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์

การดำเนิน โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ดำเนินการภายใต้แนวคิดที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. การกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้แก่เด็กและเยาวชนไทยได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำ
2. จัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
3. พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอ เป็นระบบเครือข่ายและเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน
4. พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ให้เติบโตเป็นคนดีมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
5. บริหารจัดการทั้งระบบ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ให้มีจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรมืออาชีพเพียงพอ
6. เริ่มสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกื้อกูลซึ่งกันและกัน
7. การประเมินผล เน้นการประเมินผลเพื่อการพัฒนาภายในโรงเรียนและการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

การดำเนินงานนอกจากจะยึดกรอบแนวคิดที่กำหนดแล้ว ยังมีความเชื่อว่า การศึกษาสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถลดช่องว่างของบุคคลในสังคมได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนไทยสามารถหลุดพ้นจากวงจรความยากจน ดังนั้น ทิศทางและภาพความสำเร็จของโครงการ คือ พลิกระบบการศึกษา หยุดวงจรความยากจน ส่วนวิสัยทัศน์ คือ การสร้างโอกาสให้เด็กไทย ซึ่งนำไปสู่พันธกิจ คือ สร้างโรงเรียนขั้นดีให้เด็กไทยได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดวิเคราะห์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีคุณธรรมรักษาวินัยวัฒนธรรมไทยและมั่นใจตนเอง

จากวิสัยทัศน์และพันธกิจของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันนำมาสู่การกำหนดกลยุทธ์หลัก 5 ประการ ดังนี้

1. สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี คล่องตัวมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม
2. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะการดำรงชีวิตได้ตามศักยภาพ
3. ส่งเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ มีทักษะในการปฏิบัติงานสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

4. เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

5. ระดมสรรพกำลังสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง อันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร ประชาสังคมในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมพัฒนาแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

แผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน คือ การนำกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์เริ่มมากำหนดเป็นแผนงานหลัก 5 แผนงาน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนสามารถนำไปพัฒนา ปรับใช้ ภายใต้บริบทของเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ กำหนดให้โรงเรียนทุกโรงเรียน

1.1 มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงให้เห็นการพัฒนาเอกลักษณ์ตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์และทิศทางของโรงเรียน

1.2 จัดวางโครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการที่ดี บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกระบวนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโรงเรียน บ่งบอกถึงการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ความคล่องตัว ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรที่ผนึกพลังสร้างสรรค์แบบกัลยาณมิตร

1.3 มีระบบการวางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน

1.4 มีความสามารถในการให้บริการทางการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วถึงผู้รับบริการในเขตพื้นที่บริการ เพื่อเป็นการประกันโอกาสและสิทธิให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

1.5 พัฒนาระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของโรงเรียน

1.6 ใช้ระบบเทียบเคียงมาตรฐาน (Benchmarking) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

1.7 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้เข้มแข็ง ลดความเสี่ยงขจัดอุปสรรคที่ก่อปัญหาให้นักเรียน ตลอดจนการช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและผู้มีความสามารถพิเศษ โดยการ

1.8 จัดครูที่เหมาะสมดูแลช่วยเหลือนักเรียนประมาณ 1 : 25

1.9 พัฒนาครูแนะแนวให้เป็นนักจิตวิทยาโรงเรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

- 1.10 จัดกิจกรรมโฮมรูม ครูที่ปรึกษาพบนักเรียน อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
 - 1.11 จัดระบบการรวบรวมข้อมูลนักเรียน การวิเคราะห์ วินิจฉัย การจำแนกคัดกรอง การกำหนดมาตรการ วิธีการ ป้องกัน ช่วยเหลือ ส่งเสริมตามลักษณะพฤติกรรม
 - 1.12 จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และแนวทางการปฏิบัติต่อนักเรียนที่เสริมสร้างความไว้วางใจ ความอบอุ่น ปลอดภัย
 - 1.13 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพและความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในลักษณะ “ศิษย์—ครู—ผู้ปกครอง” และการเยี่ยมบ้านนักเรียน
 - 1.14 จัดตั้งองค์กรสหวิชาชีพที่ประกอบด้วยบุคลากร ผู้ชำนาญการในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน เช่น นักจิตวิทยาแพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมาย ฯลฯ เพื่อร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมตามลักษณะความจำเป็นเฉพาะกรณี
 - 1.15 จัดตั้งกองทุนอาหารกลางวันนักเรียนทุกโรงเรียน
 - 1.16 จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ประกอบด้วยผู้ปกครององค์กรภาครัฐ เอกชนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชุมชน
 - 1.17 ได้รับการนิเทศส่งเสริมสนับสนุนอย่างทั่วถึง
 - 1.18 มีผลงานที่แสดงพัฒนาการด้านคุณภาพนักเรียนและเอกลักษณ์อันโดดเด่นเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ชุมชนและสาธารณชน
2. แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ กำหนดให้นักเรียนทุกคน
- 2.1 อ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.2 เพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้า
 - 2.3 ใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
 - 2.4 สร้างและนำเสนอ ผลงาน โดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ช่วงชั้นที่ 2-4)
 - 2.5 มีผลงานที่แสดงความสามารถในกาคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์
 - 2.6 ได้รับการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตในด้านการจัดการ ดูแลช่วยเหลือตนเอง ทักษะการบริโภคทางสังคม การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ทักษะการจัดการและสร้างอาชีพ
 - 2.7 มีความสามารถในการจัดการ สร้างงานอาชีพ และการประกอบการ
 - 2.8 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

- 2.9 ได้แสดงออกด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
- 2.10 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด
- 2.11 ใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.12 มีผลงานและได้แสดงออกซึ่งการอนุรักษ์ สืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.13 นักเรียนร้อยละ 25 มีประสบการณ์หารายได้ระหว่างเรียน
- 2.14 ในส่วนของโรงเรียนกำหนดให้มีองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
- 2.15 พัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสมตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
- 2.16 ใช้สื่อนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และมีเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 2.17 มีห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ที่ทันสมัย
- 2.18 มีผลงานวิจัย และพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 1 เรื่อง

3. แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้ผู้บริหารทุกคน มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี นอกจากนี้ ผู้บริหารและครูทุกคน เพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ในส่วนของครูทุกคน ก็เช่นเดียวกันต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีการต่างๆ เช่น การอบรมและพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงาน การใช้ระบบพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษาแนะนำโดยพี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ การเทียบเคียงมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนกับครู ผู้บริหารในโรงเรียนพี่เลี้ยงหรือโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาตัวอย่าง ผลงาน และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีผลงานในการพัฒนาคุณภาพตลอดจนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

4. แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดีย และศูนย์การเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีและใช้สื่อดิจิทัล เช่น E-Library, E-book, E-learning เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่สู่สาธารณชน มีซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ การจัดการ มีเครือข่ายในการดูแล บำรุงรักษา

มีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผล และรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ ในส่วนของครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5. แผนพัฒนาระบบภาคีข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา กำหนดให้ โรงเรียนทุกโรงเรียน มีเครือข่ายอุปถัมภ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีครูและทรัพยากรที่เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศดำเนินการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) ตามมาตรฐานการจัดการการเงิน

5.1 ภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ โรงเรียนต้นแบบ พี่เลี้ยงและโรงเรียนมีคู่มือแนวทาง ปฏิบัติงานร่วมกัน

5.2 โรงเรียนต้นแบบ พี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ และศึกษานิเทศก์มีส่วนร่วมในการ พัฒนาและกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนร่วมกับครูอย่างมี ประสิทธิภาพ

5.3 พี่เลี้ยงทุกคนได้รับการสนับสนุนให้ปฏิบัติงานในทุกโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ

ความสำเร็จของโรงเรียนในพื้นที่

ภาพความสำเร็จของโรงเรียนในพื้นที่กำหนดไว้ในโครงการ 3 ปีงบประมาณ (1 ตุลาคม 2546 – 30 กันยายน 2549) หรือ 3 ปีการศึกษา (1 พฤษภาคม 2546 – 30 เมษายน 2550) มี 4 ด้านดังนี้

ด้านนักเรียน

1. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์ หมายถึง นักเรียนมีทักษะในการแสวงหา ความรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้เรียนเป็น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์โดยกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1.1 การอ่านของนักเรียนทุกคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

1.2 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

1.3 นักเรียนผ่านการประเมินการคิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ ร้อยละ 100 ของ นักเรียน

1.4 นักเรียนที่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 100 ของ นักเรียน

1.5 นักเรียนในช่วงชั้นที่ 2-4 มีผลงานจากการใช้ ICT ร้อยละ 100 ของนักเรียนใน แต่ละช่วงชั้น

- 1.6 นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ร้อยละ 100 ของนักเรียน
2. มีทักษะการดำรงชีวิต มั่นใจในตนเอง หมายถึง นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม มั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก โดยกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้
 - 2.1 นักเรียนมีทักษะการดำรงชีวิต ร้อยละ 100 ของนักเรียน
 - 2.2 นักเรียนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ ร้อยละ 100 ของนักเรียน
 - 2.3 นักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมตามที่โรงเรียนกำหนดร้อยละ 100 ของนักเรียน
3. มีความเป็นไทย หมายถึง นักเรียนมีความเป็นไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกำหนดเป้าหมาย ดังนี้
 - 3.1 นักเรียนที่แสดงออกในด้านการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารและมารยาทไทย ร้อยละ 100 ของนักเรียน
 - 3.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทยและสืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ 100 ของนักเรียน
 - 3.3 นักเรียนที่มีผลงานด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นเผยแพร่ ร้อยละ 30

ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน

1. โรงเรียนธรรมาภิบาล หมายถึง โรงเรียนที่มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีบรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตร สนับสนุนสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นชัด โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา โดยเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 มีโครงสร้างลำดับชั้นการบริหารจัดการชัดเจน
 - 1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานสอดคล้องกับโครงสร้าง
 - 1.3 ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินและร่วมรับผิดชอบ
 - 1.4 มีผลงานแสดงเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นที่ยอมรับของชุมชน
2. สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง โรงเรียนให้บริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง ได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้
 - 2.1 ประชากรวัยเรียนที่เข้าเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มขึ้นตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียน

2.2 นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจทุกคน

2.3 นักเรียนแต่ละช่วงชั้นผ่านเกณฑ์การประเมินการผ่านช่วงชั้นทุกคน

2.4 นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มพิเศษทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ

3. การบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น เน้นการบูรณาการการเรียนรู้และการดำรงชีวิตโดยเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีสิ่งดังต่อไปนี้

3.1 มีหลักสูตรที่แสดงเอกลักษณ์และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมหลากหลาย เน้นการบูรณาการและสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกระดับชั้นมีการใช้แหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้

3.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

4. การประกันคุณภาพ หมายถึง โรงเรียนเพิ่มระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง โดยโรงเรียนทุกโรงเรียนมีระดับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาสูงขึ้น

ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

1. ความเป็นมืออาชีพ หมายถึง ครู ผู้บริหาร กรรมการ สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความสามารถ และจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

1.1 ครูทุกคนจัดกระบวนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

1.2 ผู้บริหารทุกคนเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้มีระบบบริหารจัดการที่ดี

1.3 โรงเรียนทุกโรงเรียนส่งเสริมให้กรรมการสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 องค์กร บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. E-School หมายถึง โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดเป้าหมายสำหรับโรงเรียนทุกโรงเรียนไว้ ดังนี้

2.1 มีอัตราส่วนอุปกรณ์พื้นฐานด้าน ICT เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ

2.2 มีเว็บไซต์ของตนเอง

2.3 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการและการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน ICT เพิ่มมากขึ้น

ด้านงบประมาณและทรัพยากร

1. ภาาีเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนมีระบบเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยงศึกษานิเทศก์ ชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและอัตราการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและพัฒนาของผู้อุปถัมภ์แต่ละประเภทเพิ่มขึ้น

2. คู่มูลค่า หมายถึง โรงเรียนมีทรัพยากรที่เหมาะสม ใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยกำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

2.1 อัตราส่วนครู : นักเรียน 1 : 20

2.2 ครูและบุคลากรทุกคน ได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถ

2.3 โรงเรียนทุกโรงเรียนบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

2.4 ค่าใช้จ่ายรายหัวที่โรงเรียนจ่ายจริง ตามเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ

2.5 ค่าใช้จ่ายจริง เมื่อเทียบกับแผน ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผน

แผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน

ทิศทางและภาพความสำเร็จ

“ พลิกระบบการศึกษา หยุควงจรความยากจน “

วิสัยทัศน์

สร้างโอกาสให้เด็กไทย

พันธกิจ

สร้างโรงเรียนชั้นดีให้เด็กไทยได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดวิเคราะห์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีคุณธรรม รักรัษ์วัฒนธรรมไทย และมั่นใจในตนเอง

ภาพความสำเร็จ

นักเรียนมีวิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง

ครู มีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับนักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจ ใฝ่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ผู้บริหาร เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดีมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรม และกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียน เป็นโรงเรียนชั้นดี มีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นเป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง ซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาสังคม

ผู้ปกครองและชุมชน ให้การยอมรับ เชื่อถือ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน

ทิศทางของโรงเรียนเชียงกลมวิทยา

โรงเรียนเชียงกลมวิทยา มีความคาดหวังว่าในอนาคตอันใกล้นี้ (1-3 ปี) นักเรียนหรือผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
2. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ผู้เรียนมีสุขภาพดีและเจริญเติบโตสมวัย

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนเชียงกลมวิทยา

“ เปิดโลกทางปัญญา พัฒนาด้วยเทคโนโลยี ”

พันธกิจและเป้าหมายประสงค์

พันธกิจ (MISSION)

1. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
2. พัฒนาและส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิชาการและกิจกรรม
3. นำระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนมาใช้พัฒนาระเบียบวินัย คุณธรรมผู้เรียน
4. พัฒนาและส่งเสริมการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีศักยภาพ

5. จัดให้มีและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. จัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
7. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียน
8. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
9. มุ่งระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการบริหารการศึกษา

เป้าประสงค์ (GOAL)

“จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาศักยภาพมุ่งสู่ความเป็นเลิศในด้านวิชาการ ภายในปี 2550 ”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดังนี้

1. ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
2. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ผู้เรียนมีสุขภาพดีและเจริญเติบโตสมวัย

เป้าหมายการจัดการศึกษาโรงเรียนเชิงกลมวิทยาประจำปีการศึกษา 2550

1. ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารจัดให้มีห้องปฏิบัติการ และมีการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิทยาการอันกว้างขวาง
2. โรงเรียนมีอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สะอาด ร่มรื่น สวยงามเป็นระเบียบโดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศเหล่านั้น
3. โรงเรียนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และผลการดำเนินงานที่ชัดเจน ถูกต้อง และทันสมัย
4. นักเรียนสามารถดูแลและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองจนเป็นนิสัย มีสุขภาพจิตดี และควบคุมอารมณ์ได้
5. โรงเรียนสามารถวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม
6. นักเรียนมีความถนัดและความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะทางด้านนี้อย่างเต็มศักยภาพ
7. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนในด้านแหล่งวิทยาการ วิทยากร และทรัพยากร
8. เร่งพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและ เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

9. รณรงค์ให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

10. จัดให้มีการนิเทศภายใน ติดตามและประเมินการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

11. พัฒนาการจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการติดตามประเมินผลของโรงเรียน

12. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมแก่นักเรียนและชุมชน

13. จัดสวัสดิการให้กับบุคลากร เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจตามความเหมาะสม

กลยุทธ์หลัก

โรงเรียนในฝันจะประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ และทิศทางที่ตั้งไว้ได้ด้วยกลยุทธ์หลัก 5 ประการดังนี้

1. สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี คล่องตัวมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

2. พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะการดำรงชีวิตได้ตามศักยภาพ

3. สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพมีทักษะในการปฏิบัติงานสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

4. เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

5. ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็งอันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร ประชาสังคมในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา

การขับเคลื่อนกลยุทธ์

เพื่อให้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจตามเจตนารมณ์ของโรงเรียนในฝัน จึงได้กำหนดรูปแบบและแนวทางในการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับดังนี้

1. แนวคิดในการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ได้แนวคิดในการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน (Balanced Scorecard) มากำหนดมุมมองที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของการดำเนินงาน 4 ด้านคือ

1.1 มุมมองด้านนักเรียน (Student Perspective) เป็นการพิจารณาความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่คาดหวัง

1.2 มุมมองด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายใน (Internal Process Perspective) เป็นการพิจารณาผลสำเร็จและแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการและการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

1.3 มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and Growth Perspective) เป็นการพิจารณาปัจจัยที่ใช้ขับเคลื่อนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพที่คาดหวัง ได้แก่ การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนได้รับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและทักษะของครู ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

1.4 มุมมองด้านงบประมาณและทรัพยากร (Budget and Resource Perspective) เป็นการพิจารณาปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินงานบรรลุภาพความสำเร็จในด้านงบประมาณและทรัพยากรโดยคำนึงถึงแหล่งสนับสนุนอัตรากำลัง ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

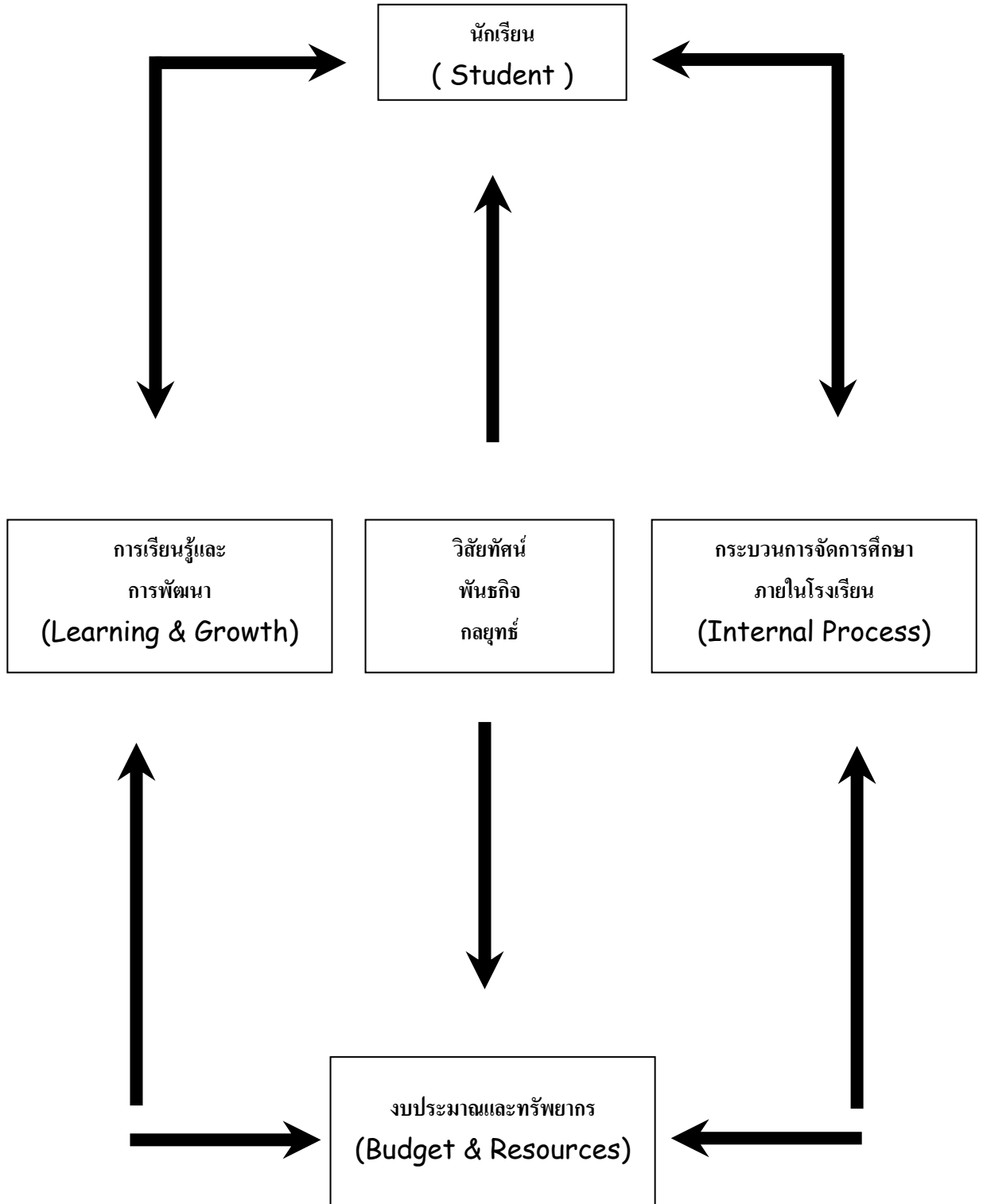
2. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives) ที่นำไปสู่ความสำเร็จ โดยคำนึงความครอบคลุมและสมดุล ผ่านมุมมองในมิติด้านต่าง ๆ

3. จัดทำแผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map) เพื่อตรวจสอบลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ผ่านมุมมองด้านต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์เป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงไปสู่ความสำเร็จได้อย่างไรเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

4. จัดทำกรอบกลยุทธ์ (Strategic Framework) โดยการนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์มากำหนดตัวชี้วัด (Measures) เป้าหมาย (Targets) และกลยุทธ์ริเริ่ม (Strategic initiatives)

แผนภูมิ 1 รูปแบบการกำหนดผลสำเร็จอย่างสมดุลรอบด้าน

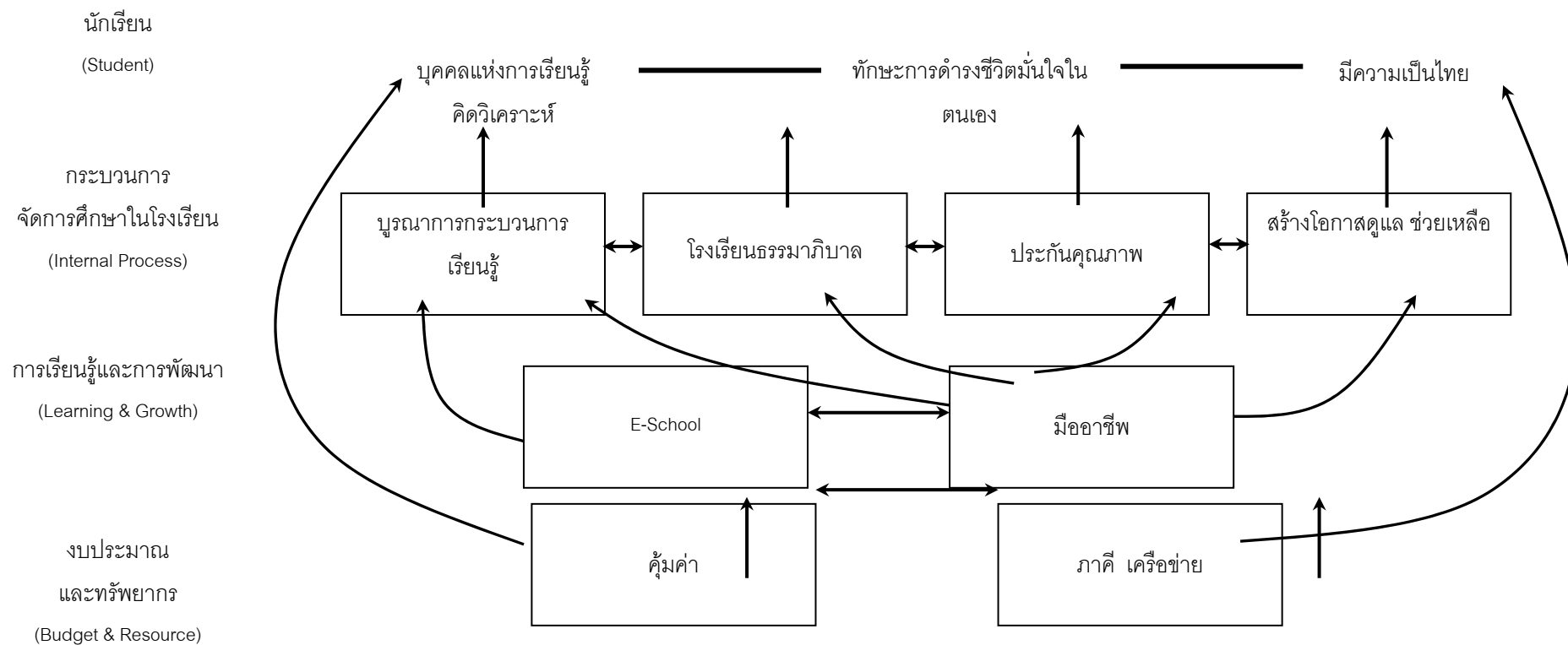
(Balanced Scorecard)

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Objectives)

1. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์
นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ เรียนเป็น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์
2. มีทักษะการดำรงชีวิต มั่นใจในตนเอง
นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม มั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก
3. มีความเป็นไทย
นักเรียนมีความเป็นไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. โรงเรียนธรรมาภิบาล
โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี บรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตรพึงกตัญญูสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา
5. สร้างโอกาสและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนให้บริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมเป้าหมาย และดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง
6. ประกันคุณภาพ
โรงเรียนเพิ่มระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง
7. ความเป็นมืออาชีพ
ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา บุคลากรการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
8. E-School
โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
9. ภาที เครือข่าย
โรงเรียนมีระบบเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง ศิษยานิเทศก์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
10. คู่คุณค่า โรงเรียนมีทรัพยากรที่เหมาะสม ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิภาพ

แผนภูมิ 2 แผนที่กลยุทธ์ (Strategy Map)

แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินการโครงการโครงการ “ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ” คือ การนำกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์เริ่มในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตรงตามเป้าหมายของโครงการ มากำหนดเป็นแผนงานหลัก 5 แผนงาน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ กรอบกลยุทธ์ที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดของแผนการดำเนินงาน ดังนี้

1. แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ
2. แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
5. แผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา

แผนพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ

ผลผลิต

1. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้องซึ่งแสดงให้เห็นการพัฒนาเอกลักษณ์ตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ และทิศทางโรงเรียนในฝัน
2. โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดวางโครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการที่ดี บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมตลอดจนกระบวนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโรงเรียน บ่งบอกถึงการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบความคล่องตัว ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรที่ผนึกพลังสร้างสรรค์แบบกัลยาณมิตร
3. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีระบบการวางแผน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน ที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน
4. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีความสามารถในการให้บริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมทั่วถึงผู้รับบริการในเขตพื้นที่บริการ เพื่อเป็นการประกันโอกาสและสิทธิให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
5. โรงเรียนทุกโรงเรียนพัฒนาระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของโรงเรียน
6. โรงเรียนทุกโรงเรียนใช้ระบบเทียบเคียงมาตรฐาน (Benchmarking) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

7. โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็ง ลดความเสี่ยง ขจัดอุปสรรคที่ก่อปัญหาให้นักเรียน ตลอดจนการช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและความสามารถพิเศษ โดยการ

7.1 จัดครูที่เหมาะสมดูแลช่วยเหลือนักเรียนประมาณ 1 : 25

7.2 พัฒนาคูแนะแนวให้เป็นนักจิตวิทยาโรงเรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

7.3 จัดกิจกรรมโฮมรูม ครูที่ปรึกษาพบนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

7.4 จัดระบบการรวบรวมข้อมูลนักเรียน การวิเคราะห์ วินิจฉัย การจำแนก คัดกรอง การกำหนดมาตรการ วิธีการ ป้องกัน ช่วยเหลือ ส่งเสริมตามลักษณะพฤติกรรม

7.5 จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และแนวทางการปฏิบัติต่อนักเรียนที่เสริมสร้างความไว้วางใจ ความอบอุ่น ปลอดภัย

7.6 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพและความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในลักษณะ “ศิษย์-ครู-ผู้ปกครอง” และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

7.7 จัดตั้งองค์กรสหวิชาชีพที่ประกอบด้วยบุคลากร ผู้ชำนาญการในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องการพัฒนาส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน เช่น นักจิตวิทยา แพทย์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมาย ฯลฯ เพื่อร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมนักเรียนตามลักษณะความจำเป็นเฉพาะกรณี

7.8 จัดตั้งกองทุนอาหารกลางวันนักเรียนทุกโรงเรียน

7.9 จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ประกอบด้วยผู้ปกครอง องค์กรภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อร่วมดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชุมชน

7.10 โรงเรียนทุกโรงเรียนได้รับการนิเทศส่งเสริมสนับสนุนอย่างทั่วถึง

7.11 โรงเรียนทุกโรงเรียน มีผลงานที่แสดงพัฒนาการด้านคุณภาพนักเรียน และเอกลักษณ์ อันโดดเด่นเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ชุมชนและสาธารณชน

แผนพัฒนาคุณภาพนักเรียนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

ผลผลิต

1. นักเรียนทุกคนอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. นักเรียนทุกคนเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้า
3. นักเรียนทุกคนใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
4. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ทุกคน สร้างนำเสนอผลงานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5. นักเรียนทุกคนมีผลงานที่แสดงความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์
6. นักเรียนทุกคนได้รับการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตในด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง ทักษะการบริโภคทางสังคม การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมทักษะการจัดการและการสร้างอาชีพ
7. นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการจัดการ สร้างงานอาชีพ และการประกอบการ
8. นักเรียนร้อยละ 25 มีประสบการณ์หารายได้ระหว่างเรียน
9. นักเรียนทุกคนกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ
10. นักเรียนทุกคนได้แสดงออกด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
11. นักเรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด
12. นักเรียนทุกคนใช้ภาษาไทยสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
13. นักเรียนทุกคนมีผลงานและได้แสดงออกซึ่งการอนุรักษ์ สืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น
14. โรงเรียนมีองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
15. โรงเรียนทุกโรงเรียนพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ เหมาะสมตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
16. โรงเรียนใช้สื่อนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ และมีเครือข่ายการพัฒนาหลักสูตรทั้งในและนอกสถานศึกษา
17. โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ที่ทันสมัย
18. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีผลงานวิจัย และพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 1 เรื่อง

แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลผลิต

1. ผู้บริหารทุกคนมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ดี
2. ผู้บริหารและครูทุกคนเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. ผู้บริหารและครูสามารถพัฒนาระบบการประกันคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร
4. ครูทุกคนได้รับการส่งเสริมให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

5. ครูทุกคนได้รับการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรมและการพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงาน การใช้ระบบพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษาแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ ศิษยานิเทศก์ การเทียบเคียงมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนกับครู ผู้บริหารในโรงเรียนพี่เลี้ยงหรือโรงเรียนที่ใช้เป็นต้นแบบเทียบเคียง
6. ครูทุกคนมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาตัวอย่าง ผลงานและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี
7. ครูทุกคนมีแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้
8. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีผลงานในการพัฒนาคุณภาพ ตลอดจนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลผลิต

1. โรงเรียนใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดีย และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. โรงเรียนมีและใช้สื่อดิจิทัล เช่น E-library , E-book , E-learning เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
4. โรงเรียนพัฒนาเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่สู่สาธารณชน
5. โรงเรียนมีซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ
6. โรงเรียนมีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา
7. โรงเรียนมีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ

แผนพัฒนาระบบภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์และทรัพยากรทางการศึกษา

ผลผลิต

1. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีเครือข่ายอุปถัมภ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา
2. ภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ โรงเรียนต้นแบบ พี่เลี้ยงและโรงเรียนมีคู่มือแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน
3. โรงเรียนต้นแบบ พี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ และศิษยานิเทศก์ มีส่วนร่วมในการพัฒนา กำหนดแนวทางการพัฒนาจัดกระบวนการเรียนการสอนร่วมกับครูอย่างมีประสิทธิภาพ

4. พี่เลี้ยงทุกคนได้รับการสนับสนุนให้ปฏิบัติงานในทุกโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีครูและทรัพยากรที่เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ
6. โรงเรียนทุกโรงเรียนดำเนินการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB) ตามมาตรฐานการจัดการการเงิน

แนวทางการดำเนินงานของแผนงานหลัก

ระดับโรงเรียน

1. จัดโครงสร้าง กำหนดผู้รับผิดชอบบทบาทหน้าที่และภารกิจ
2. ศึกษาวิเคราะห์แผนหลัก ดำเนินโครงการ เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในพื้นที่
3. ปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์หลักของโรงเรียนในพื้นที่
4. สร้างความเข้าใจ และแนวทางในการดำเนินงานให้แก่คณะครู อาจารย์ นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง
5. ประสานการดำเนินงาน กับหน่วยงาน องค์กรชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่ายอุปถัมภ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียน
6. กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะแก่ผู้เกี่ยวข้อง
7. ประชาสัมพันธ์และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. จัดตั้งศูนย์ประสานงานโครงการระดับเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบ บทบาทหน้าที่และภารกิจ
2. ศึกษาวิเคราะห์ แผนหลัก การดำเนินงานโครงการเอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในพื้นที่
3. กำหนดผู้รับผิดชอบในการประสานงาน นิเทศ กำกับติดตามสนับสนุนการดำเนินงาน
4. จัดทำแผนสนับสนุนการดำเนินงาน โรงเรียนในพื้นที่

5. ประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนในพื้นที่
6. กำกับติดตาม การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
7. ประชาสัมพันธ์ และรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การบริหารงบประมาณ

หลักการ

1. มุ่งเน้นให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการการพัฒนา
2. จัดงบประมาณเป็นวงเงินรวมให้เขตพื้นที่และโรงเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และเป้าหมายผลผลิตของโครงการ ภายใต้แนวคิดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
3. กำกับ ติดตาม จัดสรร งบประมาณ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโครงการ และตรงตามเวลา

วัตถุประสงค์

1. โรงเรียนมีงบประมาณเหมาะสมกับการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และเป้าหมายของผลผลิตโครงการ
2. โรงเรียนบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลลัพธ์และผลผลิตที่กำหนด
3. เขตพื้นที่การศึกษาและสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินงานตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เขตพื้นที่การศึกษา และสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับติดตามการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพค่อตัว กลุ่มค่า สอดคล้องกับผลลัพธ์ และผลผลิตที่กำหนด

ระดับโรงเรียน

1. ปรับแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโครงการ และเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับจัดจางาน
2. ใช้จ่ายงบประมาณ การดำเนินงานให้ตรงตามเวลามีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงาน
3. รายงานการใช้งบประมาณตามที่กำหนด

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. กำกับ ติดตาม การจัดประสานงบประมาณ และการใช้งบประมาณของโรงเรียนตรงตามเวลา มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า
2. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เฉพาะในส่วนเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบ ให้ตรงตามเวลา มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของโครงการ

การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

หลักการ

1. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลโครงการมุ่งเน้นการนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการดำเนินงานมาปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน
2. การติดตาม ประเมินผล ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารทำความเข้าใจเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาปรับปรุง มิใช่มุ่งเน้น ควบคุมการดำเนินงานตามกิจกรรม เวลา หรืองบประมาณที่กำหนด
3. ยึดหลักผสมผสานการประเมินตนเองของผู้ปฏิบัติ กับการมีส่วนร่วมของการกำกับติดตามประเมินผล เป็นส่วนประกอบที่ควบคู่ไปกับการพัฒนางานสู่ความสำเร็จ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกำกับติดตามประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมปรับปรุงพัฒนาดำเนินงานให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ กลยุทธ์ และวัตถุประสงค์ของแผนงานหลักอย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าและประเมินการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์และแผนงานเพื่อใช้ในการปรับปรุง ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
3. เพื่อนำผลการประเมิน โครงการใช้ในการพิจารณาประกอบการขยายผลโครงการต่อไป

แนวทางกำกับ ติดตาม และประเมินผล

1. การติดตาม ประเมินผลการทำงานตามแผนงานหลักของโครงการ ให้ใช้รูปแบบการวัดผลประเมินผลเชิงคุณภาพ (Balanced Scorecard) โดยพิจารณาความก้าวหน้าและความสำเร็จอย่างรอบด้าน จากกลยุทธ์วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดสำคัญที่กำหนดในแผน โดยคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ผู้รับผิดชอบโครงการตามแผนหลักโครงการ ประเมินตนเองตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ และกิจกรรมที่ดำเนินงาน
3. โรงเรียนกำกับ ติดตามประเมินตนเอง โดยพิจารณาความก้าวหน้าและความสำเร็จจากแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติประจำปี รวมทั้งผลการประเมินผลคุณภาพ
4. รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการ โดยผู้รับผิดชอบทุกระดับ โดยปฏิบัติเดือนละ 1 ครั้ง
5. รายงานการดำเนินงานในแต่ละไตรมาส โดยผู้รับผิดชอบในแต่ละงานของโครงการ และสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
6. รายงานสรุปผลการประเมินโครงการและกิจกรรม เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามแผน ผู้รับผิดชอบของทุกระดับปฏิบัติ

การประชาสัมพันธ์

หลักการ

1. การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานเป็นไปเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน และรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการ
2. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ยึดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน โดยการสร้างเครือข่ายเพื่อประชาสัมพันธ์ และประสานกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน
3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานในรูปแบบและสื่อที่หลากหลาย เช่น เอกสารเผยแพร่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การประชุมสัมมนา ฯลฯ โดยเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของโรงเรียนในฝัน ซึ่งมุ่งเน้นการกระโอบโอกาสทางการศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชนบทให้ดีขึ้น
2. เพื่อแสวงหาและเสริมสร้างพลังความรู้ ความคิด ความร่วมมือ ร่วมใจในการอุปถัมภ์จากบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาสังคม
3. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ

แนวทางการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

1. ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่องทั่วถึงด้วยกลยุทธ์สื่อสารเชิงรุก เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เข้าใจ และให้การสนับสนุนอุปถัมภ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
2. ประชาสัมพันธ์โครงการด้วยรูปแบบวิธีการและสื่อที่หลากหลายเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความก้าวหน้าและความสำเร็จของโครงการ
3. รณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการให้เข้าสู่เป้าหมายทุกกลุ่ม

พันธสัญญาสู่ผลสำเร็จ

1. นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและค้นคว้า โดยโรงเรียนพัฒนาบริหารห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนทุกคนมีโอกาสอ่านหนังสือมีคุณภาพ ทั้งแบบเรียนตำรา และความสนใจของนักเรียน
2. นักเรียนทุกคนมีทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร (Information skills) และการเรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ โดยโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้น แสวงหาความรู้ วิเคราะห์เปรียบเทียบ สามารถนำความรู้ไปใช้สร้างสรรค์ผลงานนำเสนอและเผยแพร่ด้วยความภาคภูมิใจ
3. นักเรียนทุกคนได้รับการเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บริการแนะแนว และบูรณาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง สามารถจัดการและพึ่งตนเอง เป็นผู้บริโภคน้ำที่ชาญฉลาด กินเป็น ใช้เป็น มีทักษะทางสังคม ทักษะการจัดการและสร้างงานอาชีพและพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม
4. นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ พัฒนาอย่างทั่วถึง ทั้งนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มพิเศษ โดยโรงเรียนพัฒนาประสิทธิภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีความเข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ขจัดอุปสรรคลดความเสี่ยงของนักเรียนทุกคนต่อการเผชิญปัญหาวิกฤตในชีวิตและสังคม ทั้งในด้านความล้มเหลวทางการเรียน การออกกลางคัน การกลั่นแกล้งรังแก และใช้อำนาจในกลุ่มนักเรียน การทำร้ายผู้อื่น การทำร้ายตนเอง การเกิดอุบัติเหตุ สารเสพติด และปัญหาพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ทุกโรงเรียนจะเป็น “โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย สานสายใยศิษย์-ครู-ผู้ปกครอง ชุมชนมีเครือข่ายคุ้มครองเด็กและเยาวชน”
5. นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพให้มีความหวังและความรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยโรงเรียนจัดหลักสูตร สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่คำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการวัดผลประเมินผลตาม

สภาพจริงควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาผลงาน ความรู้ ความคิด ความสามารถของนักเรียน

6. นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมให้สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการ คิดสร้างงานอาชีพและประสบการณ์ในการประกอบการ

7. นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีประสบการณ์ในการพึ่งตนเองโดยการทำงาน หารายได้ระหว่างเรียนตามพื้นฐานความถนัด ความสนใจ และความจำเป็นทั้งการปฏิบัติงาน หารายได้ในโรงเรียนและสถานประกอบการหรือบุคคลภายนอกที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน

8. นักเรียนทุกคนแสดงออกซึ่งจิตสำนึก และความสามารถในการอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

9. ครูทุกคนได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ที่เสริมสร้าง จิตวิญญาณแห่งความเป็นครู สามารถจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ พัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคนิค วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จิตวิทยาการดูแลช่วยเหลือพัฒนานักเรียนธรรมชาติและศักยภาพ เพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ค้นคว้า พัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้ โดยการอบรมและ พัฒนา (Training Development) ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น

9.1 การอบรมสัมมนา Online

9.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงาน (On the Job Training) โดยใช้ ระบบพี่เลี้ยง

9.3 การปรึกษาแนะนำโดยผู้ชำนาญการ (Mentoring)

9.4 การเทียบเคียงมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนกับครูผู้สอนในโรงเรียน พี่เลี้ยงหรือโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ

9.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาผลงานระหว่างครูด้วยกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ในรูปแบบวิชาและเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

9.6 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากตัวอย่างผลงาน และรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่ดีไว้ใช้และนำไปพัฒนา

10. ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียน มีการบริหารจัดการที่ดี สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการนำนวัตกรรม การบริหารจัดการไปประยุกต์ใช้พัฒนาหลักสูตร กระบวนการบริหารโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่นักเรียน โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากกรมการศึกษานานาชาติ ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง

11. ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานการพัฒนางานตามภารกิจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ และการเสริมสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพ

12. โรงเรียนในฝันทุกโรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานและหลักสูตรสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งแสดงให้เห็นการพัฒนาเอกลักษณ์ตามความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์และทิศทางของโรงเรียนในฝัน

13. โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดวางโครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการ บรรยากาศ และกระบวนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาโรงเรียน บ่งบอกถึงการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ความคล่องตัวตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรที่ฉีกพั้งสร้างสรรค์แบบกัลยาณมิตร

14. โรงเรียนทุกโรงเรียนพัฒนาระบบประกันคุณภาพของโรงเรียนอย่างเข้มแข็ง โดยพัฒนามาตรฐาน ระบบบริหารคุณภาพ ตรวจสอบทบทวน ประเมินผลภายใน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบการวางแผน กำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาสมดุรอบด้าน

15. โรงเรียนทุกโรงเรียนใช้ระบบเทียบเคียงมาตรฐาน (Benchmarking) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

16. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีผลงานที่แสดงพัฒนาการด้านคุณภาพนักเรียนและเอกลักษณ์อันโดดเด่น เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน และสาธารณชน

17. โรงเรียนทุกโรงเรียนยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยจัดการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนาจากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ประชาสังคม ที่ให้การสนับสนุน

ตาราง 1 โครงสร้างแผนงานและโครงการ

แผนงาน	โครงการ	ผลผลิต(เชิงปริมาณและคุณภาพ)
1. ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการพัฒนาโรงเรียน ครูและบุคลากรให้สามารถพัฒนาหลักสูตรพื้นฐาน กระบวนการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา และกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	1. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย 3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา 4. พัฒนาสื่อ-เทคโนโลยีการศึกษา 5. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 6. ส่งเสริมและพัฒนาปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน โดยใช้กิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะและจริยธรรม เพื่อให้นักเรียนปลอดจากยาเสพติด	1. ครูทุกคนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. นักเรียนร้อยละ 80 สามารถสร้างองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้ 3. ทุกหมวดวิชามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 4. ครูร้อยละ 80 สามารถจัดทำสื่อและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา 5. ครูทุกคนมีงานวิจัยในชั้นเรียน 6. จัดกิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะและจริยธรรม อย่างน้อย 6 ครั้ง/ปีการศึกษา
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ให้ได้รับความเชื่อมั่นเพื่อรองรับการประเมินภายนอก	1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการเงิน การพัสดุ ให้โปร่งใสตรวจสอบได้ 2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอก 3. เพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศของโรงเรียน 4. ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมรับการประเมินจากภายนอก 5. เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการวางแผนและนิเทศ ติดตามงาน	1. จำนวนโครงการ อย่างน้อยร้อยละ 80 ใช้งบประมาณถูกต้องตามแผนปฏิบัติการ 2. มีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกร้อยละ 80 3. ผู้ใช้บริการสารสนเทศ อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความพึงพอใจ 4. ผ่านการประเมินทุกมาตรฐาน 5. บุคลากรทุกคนปฏิบัติงานถูกต้อง

ตาราง 1(ต่อ)

แผนงาน	โครงการ	ผลผลิต(เชิงปริมาณและคุณภาพ)
3. เพิ่มความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	1. ส่งเสริมระบบการซ่อมบำรุงรักษาคุณภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาดสวยงามเป็นระเบียบพร้อมสำหรับการใช้งานเสมอ 2. เพิ่มห้องปฏิบัติการต่างๆและแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ 3. ส่งเสริมการดูแลสุขภาพนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ	1. นักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนร้อยละ 80 ที่มีความสุขใจในบรรยากาศสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 2. ครูและนักเรียนร้อยละ 80 มีความพึงพอใจที่ได้ใช้บริการห้องปฏิบัติการต่างๆและแหล่งเรียนรู้ 3. นักเรียนและบุคลากรร้อยละ 80 ของโรงเรียนมีความพอใจที่มีสุขภาพแข็งแรง

แผนปฏิบัติการตามกรอบกลยุทธ์โรงเรียนในฝัน

ตาราง 2 กลยุทธ์ที่ 1 สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี
 คล่องตัวมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดีมีบรรยากาศและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบกัลยาณมิตรพนักงคลังสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	1.ปรับกระบวนการทัศน์บุคลากรและแลกเปลี่ยนความรู้ 2.ปรับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมโรงเรียน 3.จัดทำมาตรฐานปฏิบัติงาน 4.จัดมหกรรมวิชาการ 5.จัดกิจกรรมด้าน ICT 6.จัดกิจกรรมด้านดนตรี กีฬา ศิลปะและนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● บุคลากรรู้แนวทางในการพัฒนางาน ● บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนสวยงาม 	<ul style="list-style-type: none"> ● บุคลากรมีความรู้เรื่องการปฏิบัติงาน ● บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนสวยงาม 	<ul style="list-style-type: none"> ● บุคลากร ● งบประมาณ 	ต.ค. 49- ก.ย.50	ฝ่ายงบประมาณฯ บริหารทั่วไป บริหารวิชาการ
2. โรงเรียนสามารถให้บริการทางการศึกษาได้ครอบคลุมเป้าหมายดูแลช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนตามศักยภาพอย่างทั่วถึง	1.แนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ 2.จัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3. วัตถุประสงค์ 4. สมุดบันทึกความดี 5. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ 6.โครงการรณรงค์ป้องกันปัญหาเสพติด 7. โครงการรณรงค์ป้องกันปัญหาโรคเอดส์	<ul style="list-style-type: none"> ● นักเรียนศึกษาต่อเพิ่มมากขึ้น ● นักเรียนได้รับความช่วยเหลือตรงวัตถุประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถรองรับนักเรียนได้เต็มรูปแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ● บุคลากร ● งบประมาณ ● วิทยากร 	ต.ค. 49- ก.ย.50	บริหารวิชาการ

ตาราง 3 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการให้ผู้เรียน สามารถนำไปพัฒนาความรู้
ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะการดำรงชีวิตได้ตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ เรียนเป็น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์	1.พัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ 2.รักการอ่าน 3.เรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านละคร 4.พัฒนาสื่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ 5.ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ 6.โครงการหยุดทุกงานอ่านทุกคน 7.นักอ่านยอดอัจฉริยะ 8.ค้นหายอดนักอ่านต้นเชิง 9.มุมหนังสือในห้องเรียน 10.โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ 11.English Camp 12.English To Day 13.ละครภาษาอังกฤษ 14.ได้วาทีภาษาไทย/ละครเวที 15.ชมรมภาษาต่างประเทศ 16.จัดนิทรรศการ ICT	<ul style="list-style-type: none"> ● ห้องสมุดดิจิทัล ● ชุดส่งเสริมการอ่าน ● นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ● สื่อการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระ บุคลากรใช้สื่อเทคโนโลยีได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● นักเรียนทุกคนศึกษาหาความรู้ ● นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ ● นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ● มีการผลิต/จัดหาสื่อการเรียนการสอน ● สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ร้อยละ 80 	<ul style="list-style-type: none"> ● คอมพิวเตอร์ ● บุคลากร ● สื่อมัลติมีเดีย ● วิทยากร 	ต.ค. 49- ก.ย.50	บริหารวิชาการ

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
2.นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีคุณธรรม มั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก	<ol style="list-style-type: none"> 1.จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะประสบการณ์สร้างงานอาชีพและการประกอบการ 2.จัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียน 3.จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา 4.จัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 5.ชมรมคุ่มครองผู้บริโภคร 6.โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 7.โครงการ สอธ. 8.ฝึกและจัดตั้งศูนย์เพาะพันธุ์ยางพารา 9.โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ 10.สุภามิตวันละคำ 11.การแข่งขันศิลปะดนตรี กีฬา และนาฏศิลป์ 12.วันสำคัญต่างๆ 13.To Be Number One 14.โครงการเสียงตามสาย 15.โครงการพี่สอนน้อง 	<ul style="list-style-type: none"> ● นักเรียนรู้จักประกอบอาชีพสุจริต ● นักเรียนกล้าแสดงออกในทางที่ถูก ● นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ● นักเรียนมีคุณธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> ● นักเรียนมีพัฒนาการด้านต่างๆและกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> ● แหล่งการเรียนรู้ ● วิทยากร ● งบประมาณ 	<p>ต.ค. 49- ก.ย.50</p>	<p>บริหารวิชาการ ส่งเสริมกิจการ นักเรียน</p>

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
3.นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	1.ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร 2.ส่งเสริมการเข้าร่วมและสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะ ประเพณีวัฒนธรรมไทย 3.ส่งเสริมการสืบสานภูมิปัญญาไทย 4.ได้ว่าที่ภาษาไทย 5.ละครเวทีจากมืออาชีพ 6. กิจกรรมวันไหว้ครู 7. คนศิรีเชียงกลม 8. พิธีกรน้อย 9.นักสืบเชียงกลมระดมภูมิปัญญาท้องถิ่น 10. ชุมนุมนานาภูศิลป์ 11.ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย 12. ชุมนุมศิลปะสร้างสรรค์	●นักเรียนใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	●นักเรียนทุกคนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องและรู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	●แหล่งเรียนรู้ ●งบประมาณ ●วิทยากร	ต.ค. 49- ก.ย.50	บริหารวิชาการ
4.โรงเรียนเพิ่มระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง	1.ส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 2.จัดนิทรรศการแสดงผลงาน	●โรงเรียนผ่านการประเมิน ●นักเรียนมีผลงานแสดง	●โรงเรียนผ่านการประเมินจากองค์กรภายนอก	●งบประมาณ ●แหล่งเรียนรู้ ●วิทยากร	ต.ค. 49- ก.ย.50	บริหารวิชาการ งบประมาณฯ

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
5. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเน้นการบูรณาการเรียนรู้และการดำรงชีวิต	<ol style="list-style-type: none"> 1.ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร 2.ประชุมปฏิบัติการกระบวนการประเมินผลเน้นสภาพจริง 3.การวิจัยในชั้นเรียน 4.การสอนนักเรียนที่เน้นการบูรณาการเรียนรู้อะไร 5.จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 6.จัดทำแผนการเรียนรู้ 7. นิเทศแบบกัลยาณมิตร 8. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 9.ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย 10.พัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 11. ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ด้าน ICT 	<ul style="list-style-type: none"> ●หลักสูตรสถานศึกษา ●หลักการวัดผลประเมินผล ●การวิจัยในชั้นเรียน ●แผนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ●โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาและบุคลากรรู้หลักการประเมินผลและมีแผนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> ●วิทยากร ●งบประมาณ ●สถานศึกษาต้นแบบ ●บุคลากร 	ต.ค.49- ก.ย.50	บริหารวิชาการ

ตาราง 4 กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ

มีทักษะในการปฏิบัติงานสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.ครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการ ศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความสามารถในการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1.ทัศนศึกษาดูงาน 2.การนิเทศติดตาม 3.ส่งเสริมพัฒนาบุคลากร 4.จัดจ้างบุคลากรเพิ่มเติม/วิทยากร ท้องถิ่น 5.การทำข้อสอบออนไลน์ 6.ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงาน 7.สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน 8.ส่งเสริมเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ สถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างแท้จริง 9. จัดอบรมวิจัยอย่างง่าย 10. จัดอบรมภาษาอังกฤษสำหรับครู 11.พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการใช้ สื่อ ICT ในการจัดการเรียนการสอน	●มีบุคลากร เพียงพอ ●บุคลากรมี วิสัยทัศน์ในการ ปฏิบัติงาน	●บุคลากรรู้และ ปฏิบัติงานได้ตรง ตามวัตถุประสงค์	●งบประมาณ ●แหล่งเรียนรู้ ●วิทยากร	ต.ล. 49- ก.ย.50	บริหารทั่วไป

ตาราง 5 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. โรงเรียนเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. จัดหา/ผลิต สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ 3. อบรมการจัดทำเว็บไซต์และ CAI ของครู 4. ICT Contest ระดับโรงเรียน กลุ่มคุณภาพและกลุ่มคุณภาพช่วงชั้นที่ 4 5. สืบค้นข้อมูลความรู้ด้วย CD-ROM /Internet 6. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้มีการใช้สื่อที่ทันสมัย 7. อบรมและให้ครูมีข้อสอบออนไลน์ ผลิตสื่อ CAI 8. จัดให้มีการศึกษาหาความรู้และส่งงานทางอินเทอร์เน็ตและ E-mail 9. เทียบเคียงและศึกษาคูงาน โรงเรียน โรงเรียนชั้นนำ 10. เตรียมความพร้อมอบรม On the job Training 11. นำเทคนิคกระบวนการทำงานใหม่ๆ มาใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีระบบสารสนเทศภายในโรงเรียน ● มีสื่อการเรียนการสอนมัลติมีเดีย/CAI ● ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีระบบสารสนเทศบริการทุกฝ่าย ● ครูมีสื่อการสอนที่หลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● งบประมาณ ● เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ● วิทยากร 	ต.ค. 49- ก.ย.50	<ul style="list-style-type: none"> งบประมาณฯ บริหารวิชาการ บริหารทั่วไป

ตาราง 6 กลยุทธ์ที่ 5 ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็งอันเกิดจากพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กร
ประชาสังคมในรูปแบบของผู้อุปถัมภ์และผู้ร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา

วัตถุประสงค์	โครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ผลที่ได้	ตัวชี้วัด	ทรัพยากรที่ต้องการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. โรงเรียนมีระบบ ภาคีเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญ พี่เลี้ยง ศึกษานิเทศก์ โรงเรียนต้นแบบ ชุมชนและภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1.จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง 2.ขอผู้อุปถัมภ์	<ul style="list-style-type: none"> ● มีเครือข่าย ผู้ปกครอง ● มีผู้อุปถัมภ์ราย ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีเครือข่าย ผู้ปกครอง สนับสนุน ● มีผู้อุปถัมภ์ราย ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้สนับสนุน เพิ่มขึ้น 	ต.ค. 49- ก.ย.50	ส่งเสริมกิจการนักเรียน งบประมาณฯ
2. โรงเรียนมี ทรัพยากรที่ เหมาะสมใช้อย่างมี ประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผล	1.จัดระบบการจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนที่มุ่งเน้นผลงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดสรร งบประมาณได้ตาม แผน 	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดสรร งบประมาณได้ร้อยละ 100 	<ul style="list-style-type: none"> ● งบประมาณ 	ต.ค. 49- ก.ย.50	งบประมาณฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2546) ได้ทำการศึกษาโรงเรียนในฝันที่ทุกคนปรารถนา คือ มีหลักสูตรที่มีความพร้อมสอดคล้องกับท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียนมีส่วนร่วม ครู อาจารย์ ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่หาและพัฒนาความรู้อยู่เสมอ อาคารสถานที่มีบรรยากาศที่ร่มรื่น สภาพแวดล้อมที่ดี ทำให้เด็กอยากมาเรียน โดยจุดเด่นของโรงเรียนในฝันที่อยากให้เป็นมากที่สุด คือ เป็นแหล่งสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพและมีความรอบรู้ทุกๆ ด้าน ผู้เรียน-ผู้สอนมีความเป็นเลิศ มีการพัฒนาอยู่เสมอ มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการสอนแบบบูรณาการ เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง ไม่ใช่拿來ผลประโยชน์มาเกี่ยวข้องเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ สภาพแวดล้อมดี มีความปลอดภัย แต่ทั้งนี้ สุปชาช์ โชติวิสกกุล (2546) ได้กล่าวถึงอุปสรรคของโรงเรียนในฝัน คือ ปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ และนโยบายเป็นสำคัญ ปัญหาขาดแคลนงบประมาณเป็นปัญหาใหญ่ เนื่องจากขาดเทคโนโลยีที่ดีที่มีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ในการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ของโรงเรียนในฝัน

พิชญ์ คงรุ่งเรือง (2548) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนหนึ่งโรงเรียนหนึ่งอำเภอในฝันใน โรงเรียนบางซ้ายวิทยา พบว่า ปีการศึกษา 2547 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 และปีการศึกษา 2548 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนปีการศึกษา 2547 กับปีการศึกษา 2548 พบว่า ค่าเฉลี่ย t ที่คำนวณได้เท่ากับ 2.41 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับ t ในตารางที่ $df = 14$ $\alpha = 0.05$ ปรากฏว่าค่า t ที่คำนวณตกอยู่ในพื้นที่วิกฤต จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ซึ่งแปลว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2548 สูงกว่าปีการศึกษา 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

วีระเดช ซาดา (2548) ได้ประเมินโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” ของโรงเรียนน้ำพองศึกษา จังหวัดขอนแก่น ปรากฏผลดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างพลังขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการที่ดี การประเมินด้านสภาพแวดล้อม, การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า, การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ พบว่า ภาพรวมด้านคุณภาพนักเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ โดยภาพรวมพบว่ามีความอยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยภาพรวมมีความอยู่ในระดับมากที่สุด

กลยุทธ์ที่ 5 ระดมสรรพกำลังสร้างภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ที่เข้มแข็ง มีความอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ การดำเนินงานตามโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ น่าจะมีปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม ผลการประเมินในภาพรวม พบว่า จากผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม มีความดี อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินในภาพรวม พบว่า มีความพร้อมในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สุเนตร สีหามุ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนต้นแบบ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีความเพียงพออยู่ในระดับ มาก

3. ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การเตรียมความพร้อมในเรื่องของการวางแผน การกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน การมอบหมายบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร

4. ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น

นิวัตร นาคะเวช (2549) ได้ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนต้นแบบในโครงการ หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน พบว่า สภาพการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน สภาพการจัดการเรียนรู้โรงเรียนต้นแบบ การศึกษาคุณลักษณะและการปฏิบัติของนักเรียน โดยรวมอยู่ในสภาพดี การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในฝัน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีในทุกๆ ด้าน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (2550) ได้ประเมินโครงการ “หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยการสนับสนุนจากสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า การดำเนินงาน ในระดับมหภาคของศูนย์บริหารโครงการในลักษณะการประสานงานอยู่ในระดับดี ในระดับจุลภาคนั้น ได้แก่ กลุ่มศึกษานิเทศก์ หน่วยเคลื่อนที่เร็ว ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และคัดกรองโรงเรียนเพื่อเข้ารับการประเมิน มีผลการปฏิบัติงานในระดับที่น่าพึงพอใจ

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีความท้าทายหลายด้าน ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของ ภาพลักษณ์ต้นแบบโรงเรียนในฝัน การต้องระดมทุนจากภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ เพื่อนำมาใช้เป็นงบประมาณดำเนินการ

การดำเนินงานที่โรงเรียนพึงพอใจ ได้แก่ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อพัฒนาโรงเรียน ตามลำดับ

ด้านผลผลิตหรือตัวผู้เรียนนั้น ได้พบว่า มีคุณสมบัติที่พึงปรารถนา คือ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีมารยาทสังคม และมีวินัย สำหรับความคิดเชิงวิเคราะห์นั้น จำเป็นต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาต่อไป

โครงการ “หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน” โดยภาพรวมแล้วเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้บูรณาการแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเข้าด้วยกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนที่ห่างไกล ในระดับที่นำพึงพอใจ

สำหรับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย สักยภาพในการดำเนินงานของศูนย์บริหารโครงการ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน สภาพความพร้อมของโรงเรียน การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การให้คำแนะนำปรึกษา การประเมินผลย่อยของกลุ่มศึกษานิเทศก์หน่วยเคลื่อนที่เร็ว

สำหรับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ความไม่ชัดเจนในการนำนโยบายมาดำเนินงานในเชิงปฏิบัติ มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนของภาพลักษณ์ต้นแบบโรงเรียนในฝัน การคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเชิงอำนาจจากส่วนกลางทำให้ผู้ดำเนินงานในระดับพื้นที่ขาดความเป็นอิสระ การนำแนวคิดของวัฒนธรรมชนกลุ่มใหญ่ไปใช้กับกลุ่มชาติพันธุ์ในการประสานงาน การเข้าร่วมโครงการด้วยภาวะจำยอมของทางโรงเรียน ภาวะวิกฤตของสถานการณ์ในเขตชายแดนภาคใต้ รวมทั้งถ่ายโอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของโรงเรียนที่เคยสังกัดกรมสามัญศึกษามาก่อน

จากงานรายงานและงานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนตามโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สรุปได้ว่า โรงเรียนในฝันที่ทุกคนปรารถนาควรเป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ นักเรียน มีความสุขในการเรียนรู้ และที่สำคัญการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ บนพื้นฐานทุกคนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยใช้กระบวนการบริหารที่หลากหลายในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง